

201/1998. (XII. 17.) Korm. rendelet
a légiközlekedés védelmének szabályairól, a Légiközlekedés Védelmi Bizottság
jogköréről, feladatairól és működésének rendjéről

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 68. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

A légiközlekedés védelmének feladatai

1. § (1) A megelőzés általános feladatai:

a) megakadályozása

aa) a jogellenes cselekmény elkövetésére alkalmas, a közbiztonságra különösen veszélyes anyagok vagy tárgyak a légi jármű fedélzetére való feljuttatásának,

ab) az utasok, a földi személyzet által igénybe vett utasterminálok, az azokhoz kapcsolódó létesítményeken, az elotereken, az utashidakon, a gépjárműparkolóknak, a teraszokon, a földi utasszállító járműveken terrorcselekmények elkövetésének;

b) a veszélyeztetett légi jármű repülés előtti ellenőrzése során a fedélzeten esetlegesen elrejtett fegyverek, robbanó- és más veszélyes anyagok, továbbá a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök felkutatása;

c) a légi jármű védelme, amennyiben megalapozottan gyanítható, hogy földi tartózkodása során támadás érheti;

d) a légiközlekedés védelmének érdekében olyan eljárások és intézkedési formák kialakítása, végrehajtásuk ellenőrzése, amelyek a lehető legkevesbé akadályozzák vagy késleltetik a polgári légiközlekedést, és nem sértik a kulturált utaskiszolgálás követelményeit;

e) a légiközlekedés védelmét érinto titkos és nyílt információ szerzésével, értékelésével, az érintett szervezetekhez történő haladéktalan eljuttatásával a védelmi feladatok hatékony megvalósulásának elősegítése;

f) a jogellenes cselekményekben érintett nemzetközi járatok tekintetében, az ismételt előfordulás megakadályozása és a hiányosságok megszüntetése érdekében a védelmi intézkedések és eljárások gyűjtése, értékelése, elemzése;

g) részvétel a Repülőtéri Védelmi Bizottság munkájában.

(2) A megelőzés speciális feladatai:

a) az induló, az átszálló és a továbbutazó utasok ellenőrzése, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök, robbanó- és más veszélyes anyagok légi jármű fedélzetére jutásának megakadályozása;

b) a biztonsági átvizsgáláson részt vett utasok elkülönítése a biztonsági szempontból még nem ellenőrzött személyektől;

c) jogszabályban meghatározott biztonsági intézkedések megtétele a kényszerből, illetve biztonsági okokból kísérelve utaztatott személyek esetén;

d) gondoskodás arról, hogy a légi járművön ne legyen elszállítható - a biztonsági ellenőrzésnek alávetett és dokumentált utánküldött poggyászok, valamint a kísérel nélküli futárküldemények kivételével - azoknak az utasoknak a poggyásza, akik nem tartózkodnak a légi jármű fedélzetén;

e) a feladás pontjától a légi jármű fedélzetére történő berakodásig a repülőtérén belül mozgatott és szállítani kívánt légi jármű, poggyász, posta, fedélzeti ellátmány és egyéb fedélzeti készletek biztonsági ellenőrzésének, felügyeletének ellátása;

f) gondoskodás arról, hogy a légi járművön szállítani kívánt légi jármű, feladott poggyász, posta, fedélzeti ellátmány és egyéb fedélzeti készletek megfelelő biztonsági ellenőrzésen menjenek keresztül;

g) a nem azonosított, elhagyott poggyász, csomag észlelése esetén a biztonsági ellenőrzés elvégzéséig az utasok, a földi személyzet és a nagyközönség távol tartása az észlelés helyszínétől, a lemaradt és az elirányított poggyászok raktározás előtti, dokumentált biztonsági ellenőrzésének elvégzése;

h) biztonsági rendszer létrehozása annak érdekében, hogy megakadályozzák jogosulatlan személyek vagy járművek behatolását a repülőtér nem nyilvános területeire, különös tekintettel a légiközlekedés szempontjából kiemelt fontosságú objektumokba, létesítményekbe (pl. Integrált Légiforgalmi Irányító Központ, irányítótorny, navigációs berendezések, energiaközpont, üzemanyagtelepek);

i) a légi járművekhez közeledő vagy attól eltávolozó személyek felett felügyelet biztosítása annak érdekében, hogy a légi járművekhez illetéktelen személyek ne férhessenek hozzá;

j) az új vagy meglévő repülőtéri létesítményekben a légiközlekedés védelmi intézkedéseknek megfelelő építészeti és infrastrukturális követelmények érvényesítése, a légiközlekedés védelméhez szükséges technikai eszközök beszerzése, üzemeltetése, továbbfejlesztése;

k) a légitözlekedés védelme érdekében a repölötér közvetlen közelében lévo nyilvános területeken szükséges korlátozások bevezetése;

l) gondoskodás az utasok és csomagjaik biztonsági ellenorzésének végrehajtásáról.

(3) A jogellenes cselekmény felszámolásával kapcsolatos feladatok:

a) a repölötéri és a légitársasági Védelmi Terv [(4) bek. a) pont] alapján intézkedések életbe léptetése a repölötér védelme és a jogellenes cselekmény alatt álló légitársasági utasainak és személyzetének biztonsága érdekében;

b) információk gyujtése a bekövetkezett jogellenes cselekményre és annak továbbítása valamennyi érintett állam légitörzalmi irányító szolgálatának, annak érdekében, hogy a célállomáson idoben megfelelo óvintézkedéseket tehessenek;

c) a jogellenes cselekmény tárgyát képezó légitársaságot lajstromozó és üzemeltetó állam, a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (a továbbiakban: ICAO), továbbá minden olyan állam tájékoztatása, amelynek polgárai a cselekménnyel érintettek;

d) részvétel a repölötéri Kényszer-Vészhelyzeti Irányító Központ [(4) bek. c) pont] munkájában.

(4) A vészhelyzetben való tevékenység tervezése:

a) a repülés biztonsága ellen irányuló jogellenes cselekmény (pl. légitársasági hatalomba kerítése, terrorcselekmény), illetve arra irányuló kísérlet esetére repölötéri és légitársasági Védelmi Tervet kell készíteni, amely eljárásokat tartalmaz a repölötéri szolgálatok és egységek vészhelyzetben való tevékenységére és együttműködésére;

b) a tervben foglalt feladatok gyakorlására, az eredmények értékelésére évente egy alkalommal gyakorlatot kell végrehajtani, és a gyakorlat eredményéről az érintett szervek vezetőit tájékoztatni kell;

c) a nemzetközi kereskedelmi repölötér (Budapest Ferihegy Nemzetközi Repölötér) és a nemzetközi forgalom számára megnyitott kereskedelmi repölötér üzemben tartójának állandó objektumú Kényszer-Vészhelyzeti Irányító Központot kell kialakítania a repölötér Védelmi Tervében foglaltak szerint.

A légitözlekedés védelmében részt vevo szervek

2. § A légitözlekedés védelmét alapvetően a következő szervek látják el:

a) Légitözlekedés Védelmi Bizottság [Lt. 68. § (1) bek.];

b) rendorség;

c) repölötér üzemben tartója;

d) légitársaság üzemben tartója;

e) légitözlekedési hatóság;

f) határsorség;

g) nemzetbiztonsági szolgálatok;

h) vám- és pénzügyorség;

i) tuzoltóság;

j) légitársaság földi kiszolgálója.

3. § A Légitözlekedés Védelmi Bizottság és feladatai:

(1) A légitözlekedés elleni jogellenes cselekmények megelőzésének, felszámolásának szervezését és koordinálását a Légitözlekedés Védelmi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) látja el.

(2) A Bizottság elnöke a belügyminiszter, titkára a légügyi főigazgató, a Bizottság munkájába - szükség szerint - szakértőket, a repölötér és a légitársaság üzemben tartójának képviselőit bevonja.

(3) A Bizottság szükség szerint, de legalább fél évente egyszer ülésezik. Állásfoglalásait egyszerű szavazattöbbséggel hozza, azok végrehajtásáról a Bizottság tagjai gondoskodnak.

(4) A Bizottság:

a) állást foglal a polgári légitözlekedés és létesítményei elleni fenyegetések esetén a megfelelő biztonsági intézkedésekről;

b) megfelelő biztonsági intézkedéseket ajánl a polgári légitözlekedés elleni jogellenes cselekmények megelőzésében és felszámolásában érdekelt valamennyi szerv számára, és figyelemmel kíséri azok alkalmazását;

c) értékeli a polgári légitözlekedés elleni jogellenes cselekmények eseteivel és technikai részleteivel kapcsolatos információkat, biztosítja az érintett nemzetközi szervezetek, államok közötti cseréjét;

d) koordinálja az együttműködést a fenyegetettség formájának és súlyosságának megfelelően a kormányzati szervek és a különböző polgári repülésben érdekelt szervek között;

e) intézkedik az új repölötérek tervezése, létesítése, a meglévő repölötérek bővítése során a polgári légitözlekedés jogellenes cselekmények elleni védelme biztonsági követelményeinek megvalósításáról;

f) intézkedéseket és eljárásokat dolgoz ki, jelentéseket készít és továbbít az ICAO-nak, valamint információkat szolgáltat az érintett hazai és nemzetközi szervezetek részére;

g) ajánlásokat tesz a polgári légitözlekedés védelme érdekében szükséges változtatásokra;

h) megtárgyalja és jóváhagyja a repülőtéri biztonsági szolgálatok által tett ajánlásokat;
i) irányítja a Nemzeti Légiközlekedés Védelmi Program kidolgozását, jóváhagyja azt, koordinálja annak bevezetését és megvalósítását, folyamatosan gondoskodik korszerűsítéséről, naprakész állapotban tartásáról, biztosítja az érdekelt szervek közötti együttműködést.

4. § A rendőrség feladatai:

a) felelos a légiközlekedés védelmében a jogellenes cselekmények felszámolásának teljes köru irányításáért;
b) végrehajtja a jogszabályban meghatározott légiközlekedés védelmi feladatokat, figyelemmel kíséri az ezzel kapcsolatos ICAO szabványok, ajánlott gyakorlatok és eljárások bevezetését;
c) a légiközlekedési hatósággal közösen felelos a nemzetközi együttműködésért, az ICAO-val való kapcsolattartásért, a polgári légiközlekedés védelmi program szervei tevékenységének összehangolásáért;
d) a légiközlekedés védelme érdekében jogszabályban meghatározott módon ellenorzi a légiközlekedés védelme szempontjából érintett személyeket, munkavállalókat;
e) felelos a védett személyek légijármuvel történó utazásainak, valamint a veszélyeztetett légijármuvek biztosításáért;
f) végrehajtja az 1. § (1) bekezdésének *a)-b), d)-g)* pontjaiban, a (2) bekezdésének *b)-c), g), k)* pontjaiban, a (3) bekezdésének *a)* pontjában, a (4) bekezdésének *a)-b)* pontjaiban meghatározott feladatokat;
g) ellátja az 1. § (2) bekezdésének *f)* és *l)* pontjában meghatározott biztonsági ellenorzés fegyveres biztosítását és felügyeletét;
h) irányítja a repülőtéri Kényszer-Vészhelyzeti Irányító Központot;
i) közremukodik az 1. § (2) bekezdésének *a), d), i)* pontjaiban és az 1. § (3) bekezdésének *d)* pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában.

5. § A repülőtér üzemben tartójának feladatai:

a) elkészíti és jóváhagyásra benyújtja a légiközlekedési hatósághoz a repülőtér Védelmi Tervét és a Repülőtérrendet, illetve azok módosításait; vezeti a Repülőtéri Védelmi Bizottság munkáját;
b) végzi az 1. § (2) bekezdésének *a), h)-j), l)* pontjaiban, a (4) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott feladatokat;
c) közremukodik a védett személyek légijármuvel való utazásainak és a veszélyeztetett légijármuvek biztosításában, valamint az 1. § (1) bekezdésének *g)* pontjában, a (2) bekezdésének *b), d)* pontjaiban, a (3) bekezdésének *a), d)* pontjaiban, a (4) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában;
d) közremukodik az 1. § (1) bekezdésének *a), c)* pontjaiban, a (2) bekezdésének *g)* pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában;
e) végrehajtja a 3. § (4) bekezdésének *e)* pontjával kapcsolatban a Légiközlekedés Védelmi Bizottság által meghatározott feladatokat.

6. § A légijármu üzemben tartójának feladatai:

a) elkészíti a légitársaság Védelmi Tervét, és végrehajtja az abban foglaltakat;
b) közremukodik az 1. § (1) bekezdésének *a)-d), f)-g)* pontjaiban, a (2) bekezdésének *b)-i)* pontjaiban, a (3) bekezdésének *a), d)* pontjaiban és a (4) bekezdésének *a)-b)* pontjaiban meghatározott feladatok végrehajtásában;
c) közremukodik a védett személyek légijármuvel történó utazásainak, valamint a veszélyeztetett légijármuvek biztosításában.

7. § A légiközlekedési hatóság feladatai:

a) ellátja az 1. § (1) bekezdésének *f)-g)* pontjaiban, a (3) bekezdésének *b)-d)* pontjaiban, a 4. § *b)-c)* pontjaiban meghatározott feladatokat;
b) közremukodik az 1. § (4) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában.

8. § A határország feladatai:

a) ellátja - a határörizeti törvényben meghatározott feladataival összhangban - az 1. § (1) bekezdésének *e)-g)* pontjaiban és a (3) bekezdésének *d)* pontjában meghatározott feladatokat;
b) közremukodik az 1. § (4) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában;
c) részt vesz az 1. § (1) bekezdésének *a)* és *d)* pontjaiban, a (2) bekezdésének *a)-c), e), h)-i)* pontjaiban, a (4) bekezdésének *a)-b)* pontjaiban, valamint a határterületeken az 1. § (3) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában;
d) felügyeletet gyakorol a forgalmi elotereken (határterületen) és a tranzitvárók területén.

9. § A nemzetbiztonsági szolgálatok feladatai:

a) ellátják az 1. § (1) bekezdésének *d)-g)* pontjaiban, a (3) bekezdésének *a), d)* pontjaiban, a (4) bekezdésének *a)* pontjában, a 4. § *e)* pontjában meghatározott feladatokat;

b) közreműködnek az 1. § (4) bekezdésének b) pontjában és a 4. § d) pontjában meghatározott feladatok végrehajtásában.

10. § A vám- és pénzügyorség közreműködik - a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvényben meghatározott feladataival összhangban - az e rendelet 1. §-a (1) bekezdésének a), b)-c), g) pontjaiban, a (2) bekezdés a) pontjában, valamint a (3) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatok ellátásában.

11. § A tuzoltóság feladatai:

a) részt vesz a védett személyek légi járművel történő utazásainak biztosítási feladataiban;

b) közreműködik az 1. § (1) bekezdésének g) pontjában, a (2) bekezdésének j) pontjában, a (3) bekezdésének a), d) pontjaiban, a (4) bekezdésének a)-b) pontjaiban meghatározott feladatok végrehajtásában;

c) irányítja a Kényszer-Vészhelyzeti Irányító Központ mentést koordináló feladatait, ha a jogellenes cselekmények során keletkezett tűz, robbanás következményeinek felszámolása kényszerhelyzeti eljárások szabályai szerint történik.

12. § A légi jármű földi kiszolgálójának feladatai:

a) ellátja az 1. § (2) bekezdésének d)-f) pontjaiban meghatározott feladatokat;

b) közreműködik az 1. § (2) bekezdésének i) pontjában meghatározott feladat ellátásában.

13. § (1) Kereskedelmi repülőtéren az 1. § (1) bekezdésének g) pontjában, a (2) bekezdésének a)-c), f)-g) pontjaiban, a (3) bekezdésének b)-c) pontjaiban meghatározott feladatok ellátása nem kötelező.

(2) Az egyéb repülőtereken a légi közlekedés védelmének szabályai alapvetően az orszós- és vagyonsvédelemre korlátozódnak, és a jogellenes cselekmény bekövetkezése esetén az 1. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott akadályozó, korlátozó intézkedések az irányadóak.

(3) A nemzetközi légi forgalom számára ideiglenes vagy eseti jelleggel megnyitott repülőtér, továbbá a közös felhasználású (polgári és katonai) repülőtér polgári nemzetközi repülési célú üzemeltetésének megkezdésére a Határsérség orszós parancsnoka, a Vám- és Pénzügyorség orszós parancsnoka és az orszós rendorfokapitány vagy megbízottja engedélye alapján kerülhet sor a jogszabályban előírt kötelező szolgálatok részvételével és a légi közlekedés védelem szabályainak betartásával.

A védelemmel járó költségek viselésének rendje

14. § (1) A nemzetközi kereskedelmi repülőtéren (Budapest Ferihegy Nemzetközi Repülőtér) és a nemzetközi forgalom számára megnyitott kereskedelmi repülőtéren a légi közlekedés védelmében a rendori, a határorizeti, a nemzetbiztonsági, a vám- és pénzügyori, a tuzoltó szolgálatok (a továbbiakban: szolgálatok) elhelyezéséről, továbbá a szolgálatok biztonsági feladatainak ellátásához szükséges specifikusan repülőtéri muszaki-technikai eszközök és berendezések létesítéséről és fejlesztéséről a repülőtér üzemben tartója saját költségén gondoskodik. A repülőtér üzemben tartója csak olyan muszaki eszköz, illetve berendezés létesítésére kötelezhető, amely - az 1971. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett - a nemzetközi polgári repülésről szóló, Chicagóban, 1944. december 7. napján aláírt Egyezmény (Chicagói Egyezmény) 17. függelékében meghatározott csomag- és utasbiztonsági ellenorzés megfelelő színvonalú elvégzéséhez elengedhetetlenül szükséges.

(2) A nemzetközi légi forgalom számára ideiglenes vagy eseti jelleggel megnyitott repülőtéren az (1) bekezdésben megnevezett szolgálatok ideiglenes elhelyezéséről és működési feltételeiről, valamint az említett muszaki-technikai eszközök és berendezések ideiglenes telepítéséről a repülőtér üzemben tartója saját költségén gondoskodik. A repülőtér üzemben tartója megtéríti a szolgálatok feladataik ellátásával összefüggésben felmerült költségeit is.

(3) A légi közlekedés védelmében részt vevo szervek (2. §) a 3-12. §-okban meghatározott feladataik maradéktalan végrehajtásához nélkülözhetetlen pénzügyi forrásait a saját költségvetésükből biztosítják.

Fogalommeghatározások

15. § A rendelet alkalmazásában

1. *fedélzeti ellátmány (catering)*: a légi jármű üzemben tartója által a légi jármű utasainak és személyzetének ellátásához, szórakoztatásához, kényelméhez és tisztálkodásához járatonkénti cserével biztosított ételek, ételmyszer, muszaki, ruházati és kozmetikai vámmentes áruféleségek összessége;

2. *jogellenes cselekmény (act of unlawful interference)*: a Magyar Köztársaság jogszabályaiba, valamint a nemzetközi polgári repülés szabályaiba ütközö cselekmény vagy mulasztás, amely a repülésben lévo vagy a földön tartózkodó légi jármű, a polgári légi közlekedés valamely létesítménye, a légi jármű vagy földi személyzet, az utas vagy a nagyközönség biztonságát sérti, illetve veszélyezteti;

3. *poggyász (baggage)*: az utas vagy a légi jármű személyzetének személyes tulajdona, amelyet a légitársasággal való szerződés alapján a légi járművön szállít;

4. *Repülőtéri Védelmi Bizottság (Airport Security Committee, ASC)*: a repülőtéren a Légiközlekedés Védelmi Bizottság elvi határozatainak megvalósításának felelős szerve, vezetője a repülőtér üzemben tartója, tagjai a repülőtérrendben feljogosított szervek;

5. *védelem (security)*: eszközök, emberi és anyagi erőforrások kombinált alkalmazása a nemzetközi polgári repülés jogellenes cselekményekkel szembeni védelmére;

6. *védelmi program (security programme)*: a nemzetközi polgári repülés és létesítményeinek jogellenes cselekményekkel szembeni védelmére kidolgozott intézkedések összessége;

7. *vészhelyzet (emergency)*: a repülés biztonsága ellen irányuló jogellenes cselekmény (pl. légi jármű hatalomba kerítése, terrorcselekmény), illetve arra irányuló kísérlet.

Záró rendelkezések

16. § (1) A légiközlekedés védelmével kapcsolatos feladatok teljesítése céljából a repülőtér, valamint a légi jármű üzemben tartója a 3. § (4) bekezdésének *i*

(2) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.